



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 17. De more pedes abluendi, qui Mediolani, & in aliis regionibus
seruabatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

partem, quã didicerant, Episcopo, vel presby-
teris recitasse, non enim is sum, qui, quicquid
visum est, verum, ac certum esse, existimẽ.
videtur hoc illi, qui inania, & leuia consecran-
tur. meo autem iudicio ita est Zonaræ vera au-
thoritas, si de sui temporis moribus sermo sit:
verum de superiori ætate, & primis Ecclesiæ
temporibus, nisi alia testimonia accedant, mi-
hi non probatur.

*De more pedes abluendi, qui Mediolani, & in aliis
regionibus seruabatur.*

CAP. XII.

Ed age, iam dicamus de ablutione pedum,
Sed et ritibus, ac caeremoniis, quæ me
tam legem, ac morantem, duabus de causis
maxime impellit ad scribendum: primo quod
a communi hominum cognitione remota est,
nec passim obuia legentibus: deinde, quia pe-
cabarem ferè nostræ Ecclesiæ consuetudinem
attingerem cuius illustrandis ritibus, & ad suam
quemque deducendum originem, aliquando
seorsim mea opera versabitur. Sanè cum S.
Ambrosius, nostræ Ecclesiæ parens, atque fun-
dator, eam caeremoniam adhiberet, longum
negocium a multis, præsertim a Pontifice pas-
sus est; cui ille pro sua prudentia respondens,
egregiè suam causam defendit: nec destitit a
suscepto negotio: donec Christum, & S. Pe-
trum eius consuetudinis authores faciens, alio

*Baptizadis
pedes ab-
lucantur.*

526 De Antiq. Bapt. rit. ac Cer.
etiam in suam sententiam, atque conser-
nem pertaheret. Quamobrem lib. 4. de
cap. 1. Ecclesiam Romanam, quæ ab eorum
abhorrebat, quodammodo arguens, sic
summus sacerdos, licet enim & presbyteri
rint, tamen exordium ministerij à summo
dote; succintus, inquam, summus sacerdos
lauit? quid istud mysterium? audisti
Dominus, cum lauisset discipulis alii pedes,
Petrum, & ait illi Petrus: tu mihi lauas pedes
est, tu Dominus seruo lauas pedes? Vides
stutiam, vide humilitatem, vide gratiam, vide
Etificationem. non ignoramus, quod Ecclesia
hanc consuetudinem non habeat, cuius typanum
nibus sequimur, & formam: hanc tamen consue-
dinem non habet, ut pedes lauet. Vide ergo, ut
propter multitudinem declinat. sunt tamen, qui
dicant, & excusare conentur, quia hoc non
faciendum est, non in baptismo, non in
ne: sed quasi hospiti pedes lauandi sunt. aliud est
militatis, aliud sanctificationis. denique aliud
mysterium est, & sanctificatio. nisi lauro tibi pedes
non habebis mecum partem. hoc ideo dico, non
alios reprehendam, sed mea officia ipse committam
in omnibus cupio sequi Ecclesiam Romanam, sed
men & nos homines sensum habemus. ideo quod
libi rectius seruat, & nos recte custodimus. nos
sequimur Apostolum Petrum, ipsius in hanc
uoniam. ad hoc Ecclesia Romana quid respondet?
tisque ipse author est nobis huius assertionis Petrus. Ap-
postolus, qui sacerdos fuit Ecclesie Romane. ipse Pe-
trus ait: Domine non solum pedes, sed etiam manus
& caput: vide fidem, quod ante excusauit, hanc

tatis fuit, quod postea scobtulit, denotionis, & fidei.
responit illi Dominus, quia dixerat manus, & caput:
qui lauit, non necesse habet iterum lauare, nisi ut so-
lus pedes lauet. quare hoc? quia in baptismo omnis
iniquitas diluitur, recedit ergo culpa: sed, quia Adam
supplantatus à Diabolo est, & venenum ei effusum
est supra pedes, ideo lauas pedes, ut in ea parte, in qua
iniciatus est serpens, manus subsidium sanctifica-
tionis accedat, quo postea te supplantare non possit.
lauas ergo pedes, ut laues venena serpensis, ad humi-
litate quoque proficit, ut in mysterio non erubescas,
quod non dedignamur in obsequio. & lib. de
inimicis. cap. 6. eiusdem consuetudinis origi-
nem à S. Petro repetens, ait: Venit ad simonem
Petrum, & ait Petrus: non lauabis mihi pedes in
eternum, non aduenit mysterium, & ideo ministe-
rium recusat, quod grauari humilitatem serui cre-
deret, si sibi obsequium Domini patienter admitteret.
cui respondit Dominus: qui lotus est, non indiget,
nisi ut pedes lauet, sed est mundus totus, mundus e-
rat Petrus, sed plantam lauare debbat: habebat e-
nim primi hominis de successione peccatum: quando
eum supplantauit serpens, & persuasit errorem, ideo
plantam eius abluatur, ut hereditaria peccata tollan-
tur. Egregia sanè hominis in sua sententia fir-
mitas, & digna Ambrosio in probanda consue-
tudine sapientia. Ex quo tamen nolim colli-
gis, eam consuetudinem solummodo in nostra
Ecclesia receptam fuisse. nam præterquam
quod idemmet Author supra, se aliorum morem
sequi, dixit illis verbis: quod alibi rectius seruetur,
& nos recte custodimus: etiam S. Augustinus e-
iusdem consuetudinis meminit Epist. 118. ad

Mos abluendi pedes alicuius, quare Mediolani,

Ianuar. à quo interrogatus, quid agendum
 in iis, in quibus regionū, aut Ecclesiarum
 variat: respondit, faciendum cuique, quod
 ea Ecclesia, cui datus est Preses, obseruari
 perierit: ac de baptismo quidem sic: si quis
 quæris, cur etiam lauandi mos ortus sit? non
 de hac re cogitanti probabilius occurrit, nisi quod
 rixandorum corpora per obseruacionem Quada-
 ma sordidata, cum offensione sensus ad fontem
 elarentur, nisi aliqua die lauantur. istum
 diem potius ad hoc electum, quo cœna Domini
 uersariè celebratur, & quia concessum est
 mium accepturis, multi cum his lauare uolunt
 iuniumque relaxare. ubi quamuis nulla
 mentio sit, de illis tamen abluendis intellegi
 oportet: quia potissimum ad Ecclesiam Me-
 lanensis ritus alludit. & Epist. sequenti ad
 dem pedum ablutionis expressè meminit. In-
 mo in Concilio Eliberino cap. 48. legitur, la-
 uandi consuetudinem uetitam esse: ut post
 post probabitur: quod argumento est, amari
 Hispaniis uiguisse. & Palladius hist. Lat.
 sect. 73. de serapione Sindonita, qui uelut
 ua religionis planta in Ægypti, Lybiaeque
 quamuis sterili feliciter increuit, hoc cir-
 lentissima pietatis argumentum referre: quod
 duobus histrionibus, ut faciendæ diuini
 sementi commodior campus daretur, se in
 gam seruitutem leui mercede addiderit: atque
 in eorum ædibus tandiu comoratus sit: quod
 à nefariis ritibus, & cultu sacrilego reuocatus
 ablutis pedibus, aqua salutari expiaret. scribit
 enim: narrabant itaque Patres, quod, cum quendam
 atque

exercitorem, qui cum eo luderet, se in qua-
 libus urbe gentilibus vendidit histrionibus viginti
 annis; & cum signasset nummos, eos apud se ser-
 uabat, tandem autem permansit, & seruiuit mimis,
 qui cum emerant, donec eos fecit Christianos, & eos
 adduxit à theatro, præter aquam, & panem nihil su-
 cepit: longo autem tempore primus compunctus est
 in mimis, deinde mima, deinde uniuersa eorum fa-
 milia, dictum est autem, quod lauit pedes eorum, &
 cetero baptizati recesserunt. Scribam ulterius, &
 sine suspitione mendacij stabit fides. non so-
 lum hi qui sacro fonte lustrabantur, sed etiam
 quandoque susceptores, & ministri pedes la-
 uabant. ut rectè illud ^a Beroldi nostri in hunc
 locum transferri possit: inter hæc magistri de do-
 mo, qui vocantur domestici, debent habere præpara-
 tum vas magnum, plenum aqua calida iuxta fontes,
 in quo prædicti Cardinales, cum exeunt de fonte, de-
 bent se lauare: post hos presbyteri decumani debent
 intrare fontes, & baptizare, & quando exeunt, de-
 bent lauari in eodem fonte. nam superius egerat
 de ablutione pedum, quæ baptizandis adhibe-
 ri solebat; & nunc reliquorum ablutionem
 profequitur. Cardinalium autem nomine Ca-
 nonicos Ordinarios intelligit, quorum munus
 fuisse, ut baptizandos è sacro fonte susciperent,
 ante docuerat.

Lauabant
 pedes etiã
 suscepto-
 res, & mi-
 nistri.
 a Caremo,
 Ambros.

Canonici
 Ordinarij
 olim dicti
 sunt Cardi-
 nales.

LI